

Taikuri ja "taikuri"

*Miika Pelkonen ja Uri Geller:
samat temput, eri selitykset.*

— RISTO K. JÄRVINEN —

HENGEN JA TIEDON MESSUILLA Helsingin Suomalaisella Yhteiskoululla nähtiin tänä vuonna kaksi lusikantaivuttajaa. Skepsiksen osastolla korttitaikuuden Euroopanmestari Miika Pelkonen näytti kuinka tuotetaan samanlaisia ilmiöitä kuin Uri Geller, mutta ilman paranormaaleja kykyjä. Koulun juhlasalissa esiintyi Uri Geller, joka näytteli vääntävänsä lusikoita mielensä voimalla.

"EI VOI OLLA PELKKÄ TEMPPU"

MIIKA PELKONEN on perehtynyt huuhaa-juttuihin koutuullisen syvällisesti jo teini-iässä. Hänen tarkoituksenaan oli oppia ymmärtämään, miksi ihmiset uskovat asioihin, jotka eivät ole totta ja joihin ei löydy rationaalista selitystä. Hän ajatteli, että jos ymmärtäisi tämän mekanismin, hän voisi käyttää sitä apunaan ja tehdä taikuudesta entistä parempaa ja aidomman tuntuista. Samasta syystä hän kiinnostui myös uskonnoista – jos hän pystyisi ymmärtämään, miksi ihmiset uskovat jumaliin, voisi hän saada ihmiset uskomaan taikuuteensakin.

Skepsis on Pelkoselle entuudestaan tuttu yhdistys. Huuhaa-palkinto, 20 000 euron haaste ja erilaiset tempaukset kuten homeopaattinen joukkoitsemurha ovat

kaikki muovanneet hänen mielessään yhdistyksestä pelkästään positiivisen kuvan.

"On äärimmäisen tärkeä asia, että kaiken maailman tunteilijoiden, loukkaantujien ja suoranaisten valehtelijoiden joukossa on yksi yhdistys, joka pysyy aina vakaasti totuuden puolella."

Hengen ja tiedon messuilla Pelkonen yllättyi eniten siitä, kuinka kriittikittömästi jotkut ihmiset ovat valmiita uskomaan asioita, joilla ei ole mitään kosketuspintaa todellisuuden kanssa. Osa ihmisistä ei suostunut uskomaan, että hänen temppunsa olivat todellakin vain temppuja, vaikka hän kuinka selkeästi yritti asiansa esittää. Ihmiset jotka olivat päättäneet, että "värähtelyä" voi oppia tuntemaan ja manipuloimaan, näkivät sitä myös Pelkosen tempuissa ja "tiesivät", että hänen täytyy lakiteknisistä syistä sanoa, että kyse on vain sorminäppäryydestä.

"Tällaiselle ihmistyypille on ilmeisesti helpompaa luoda mielessään salaliittoteorioita kuin tarkastella omien huuhaa-uskomuksiensa kanssa ristiriidassa olevaa dataa."

Pelkosen mielipide Uri Gelleristä on ristiriitainen. Taikurin tehtävä on saada ihmiset uskomaan ja kokemaan asioita, jotka eivät ole totta, ja tässä Geller on menestynyt poikkeuksellisen hyvin. James Randin paljastustenkin jälkeen Geller on onnistunut pitämään maailmanlaajuisen seuraajakunnan, ja edelleen on paljon ihmisiä,

Uri Gellerin nimikirjoituksia ja selfieitä psykikon kanssa jonotettiin niin, että aikataulut menivät sekaisin. Myös Skepsiksen osastolla riitti säpinää aina, kun Miika Pelkonen oli vauhdissa.

jotka eivät paremman tiedon puutteessa tiedä, ovatko hänen voimansa aitoja.

”Kunnioittaisin Gelleriä enemmän, jos hän myöntäisi viimein sen, minkä kaikki maailman taikurit ovat tienneet jo kymmeniä vuosia: hänellä ei ole mainostamiaan paranormaaleja voimia.”

Pelkonen arvelee Gellerin näkevän, että asian myöntäminen olisi hänen uransa loppu. Tässä vaiheessa vitsi on mennyt jo niin pitkälle, että mies ei voi tuottaa pettyymystä faneilleen, jotka ovat uskoneet häneen lähes koko elämänsä.

”LUSIKOIDEN TAIVUTTAMINEN EI OLE TÄRKEÄÄ”

SKEPSIKSEN HALLITUKSEN JÄSEN DENIS GALKIN kävi seuraamassa Uri Gellerin kaksituntista esitystä juhlasalissa. Show'n kantava teema oli positiivisen ajattelun voima. Geller kertoi, että hänen lapsuutensa oli raskas ja vaikea, mutta hän ei koskaan lakannut ajattelemasta positiivisesti. Tämän hän uskoo olevan syy menestykseensä.

Esitys oli pitkälti Gellerin tarinaa elämästään: kuinka hän sai ensimmäisen työpaikan, miten hän sattuman kautta pääsi valokuvamalliksi ja kuinka hän ensimmäisen kerran esitteli lusikan taivuttamista valokuvaajalle, joka oli hänen taidostaan shokeerautunut. Gellerin ura psykikkona alkoi tarinan mukaan siitä, että hän alkoi käymään kotibileissä esiintymässä rahasta. Lopulta CIA kutsui hänet Yhdysvaltoihin Stanfordin yliopiston tutkimukseen, jossa johtavat tiedemiehet tutkivat hänen paranormaaleja kykyjään, ja totesivat ne aidoiksi.

Geller kertoi täydelle salille, että moni lapsi ympäri maailmaa on kysynyt häneltä, kuinka hekin voivat oppia

taivuttamaan lusikoita. Tähän kysymykseen hän vastaa aina, ettei lusikoiden taivuttaminen ole tärkeää. Tärkeintä on pysyä positiivisena, opiskella ahkerasti ja olla hyvä ihminen. Tämän sanottuaan hän kutsui lavalle lapsia yleisöstä ja taivutti lusikan heidän edessään. Tempu ei tehnyt Denis Galkiniin vaikutusta.

Seuraavaksi Geller kysyi yleisöltä: ”Kuka toi lusikoita taivutettavaksi?” Lusikoita nousi näkyviin noin joka toiselta istuimelta. Geller käveli erään rouvashenkilön luokse ja otti hänen lusikkansa. Kamerat kuvasivat hyvin tarkkaan, kun Geller taivutti lusikan mutkalle. ”Kenellä salissa on tänään syntymäpäivä?”, Geller kysyi tämän jälkeen. Muuan rouva parvella nosti varovasti kätensä ylös. Geller onnitteli häntä, kertoi kirjoittavansa nimensä taivutettuun lusikkaan ja antavansa sen päiväsankarille lahjaksi. Geller kertoi, että hänen signeeraamiaan lusikoita myydään Ebay'ssa jopa 5000 dollarin hintaan.

”Ihmettelin, ottiko Uri tosiaan yleisöstä jonkun sattumanvaraisen henkilön lusikan, taivutti sen mielensä voimilla ja sitten – sen sijaan, että palautti sen fanilleen – antoi lusikan jollekin aivan toiselle katsojalle? En voinut olla ajattelematta, että kyseinen lusikka oli etukäteen valmisteltu, ja siksi sitä ei tarvinnut antaa takaisin rouvalle, jolta se oli otettu.”

Juristin näkökulmasta katsottuna Gellerin luento oli Galkinin mielestä lakimiesten kanssa läpikäyty. Geller ei missään kohtaa väittänyt omaavansa yliluonnollisia kykyjä. Hän kyllä naureskeli skeptikoille ja epäilijöille, sille kuinka lusikan taivutukseen käytettiin salaista laseria, joka on hänen vyönsoljessaan ja miten hänen hampaassaan on epäilty olevan radiovastaanotin.

”Vaikka Geller antaa ymmärtää muuta, en kuitenkaan kuullut hänen suoraan sanoneen, että hän taivuttaa lusikoita psyykkisiä voimiaan käyttäen.”